

Брюксел, 12 април 2023 г.
(OR. en)

8194/23

AGRI 186
AGRISTR 22
RECH 131

БЕЛЕЖКА

От:	Генералния секретариат на Съвета
До:	Специалния комитет по селско стопанство/Съвета
Относно:	Заклучения относно възможностите на биоикономиката в контекста на настоящите предизвикателства със специален акцент върху селските райони – <i>Одобряване</i>

След потвърждението от делегациите в рамките на процедурата на мълчаливо съгласие с краен срок 11 април 2023 г., че няма възражения срещу приложения текст на заключенията на Съвета по посочената по-горе тема, Специалният комитет по селско стопанство/Съветът се приканват да одобрят тези заключения без промени по време на заседанията си съответно на 17 и 25 април 2023 г.

Във връзка с открития дебат, който ще се проведе за приемането им по време на заседанието на Съвета на 25 април 2023 г., държавите членки се приканват да очертаят допълнително своите приоритети и да изразят съображенията си относно бъдещото изграждане на устойчива и кръгова биоикономика.

Съветът на Европейския съюз,

КАТО ПРИПОМНЯ:

- заключенията на Съвета относно актуализираната стратегия за биоикономиката от 29 ноември 2019 г.;
- заключенията на Съвета относно стратегията „От фермата до трапезата“;
- заключенията на Съвета относно новата стратегия на ЕС за горите за 2030 г.;
- заключенията на Съвета относно устойчивата синя икономика;

КАТО ВЗЕМА ПОД ВНИМАНИЕ:

- Европейския зелен пакт;
- стратегията „От фермата до трапезата“;
- новата стратегия на ЕС за горите за 2030 г.;
- Стратегията на ЕС за биологичното разнообразие до 2030 г.;
- Стратегията на ЕС за почвите за 2030 г.;
- Плана за действие относно кръговата икономика;
- общата селскостопанска политика и стратегическите планове на държавите членки;
- целите на „Подготвени за цел 55“ и REPowerEU;
- доклада на Комисията за напредъка по изпълнението на стратегията на ЕС за биоикономиката;
- съобщението на Комисията „Дългосрочна визия за селските райони на ЕС – към по-силни, свързани, устойчиви и проспериращи селски райони до 2040 г.“;
- съобщението на Комисията „Промислен план на Зеления пакт за ерата на нулеви нетни емисии“;
- международните ангажименти на Съюза в областта на устойчивото развитие, търговията, опазването на околната среда и смекчаването на изменението на климата и адаптирането към него;
- резултатите от конференцията на високо равнище на тема „Биоикономиката – създаване на благоприятни условия за Европейския зелен пакт в трудни времена“, проведена на 6 – 7 октомври 2022 г. в Брюксел;
- резултатите от конференцията „Живот в условията на биоикономика“, организирана от шведското председателство на 27 – 28 февруари 2023 г. в Стокхолм;

КАТО ИЗТЪКВА:

важната роля на устойчивата и кръгова биоикономика за справяне с настоящите предизвикателства, по-специално по отношение на климата, биологичното разнообразие, енергетиката и продоволствената сигурност, както и нейното значение за икономиката на Съюза, най-вече за осигуряване на основни продукти, повишаване на конкурентоспособността, диверсифициране на доходите и създаване на работни места в селските и крайбрежните райони и същевременно приноса ѝ за стремежа на Съюза към екологичен преход и по-голяма издръжливост в рамките на цялостен и междусекторен подход, който гарантира съгласуваност между областите на политиката, °

1. ПОДЧЕРТАВА ролята на биоикономиката за устойчивостта на ЕС и за посрещането на настоящите предизвикателства, като се има предвид по-специално, че продуктите на биологична основа, когато са добивани и произвеждани по устойчив начин, могат да допринесат за по-голяма устойчивост и капацитет за самостоятелност. ОТЧИТА факта, че както предизвикателството, свързано с климата, така и незаконната, неоправдана и непровокирана агресивна война на Русия срещу Украйна открито още по-силно необходимостта от засилване на прехода към чиста и възобновяема енергия, устойчиви материали от неизкопаеми източници и устойчиви, издръжливи и справедливи продоволствени системи.
2. ПРИЗНАВА, че биоикономиката, която се основава на устойчиво произведена биомаса и остатъчни материали, е едновременно фактор за екологичния и справедлив преход и негов резултат, като допринася за целите за устойчиво развитие, отчитайки в еднаква степен екологичното, социалното и икономическото измерение на устойчивостта. ПОДЧЕРТАВА централната роля на устойчивата и кръгова биоикономика за климата и околната среда, както и за постигането на целите на Европейския зелен пакт и на неговите стратегии.

3. ИЗТЪКВА, че биоикономиката е междусекторна и цялостна концепция, чрез която може да се постигне баланс между трите измерения на устойчивостта; и ПОДЧЕРТАВА, че биоикономиката укрепва и си взаимодейства с кръговата икономика чрез възобновяеми ресурси и ефективно използване на ресурсите на страничните потоци на биологична основа от селското стопанство, производството на храни, горското стопанство, рибарството, аквакултурите и водите, както и от потоците от органични отпадъци, включително от домакинствата. ИЗТЪКВА, че секторите на биоикономиката често са взаимосвързани, което допринася за създаване на полезни взаимодействия и за разширяване и укрепване на връзката между тези сектори. ПРИЗНАВА, че биоикономиката е силно зависима от здравите и издържливи екосистеми и че при изграждането и разгръщането на една устойчива и кръгова биоикономика следва да се насърчават полезните взаимодействия между биоикономиката и биологичното разнообразие.
4. ПРИВЕТСТВА доклада за напредъка по изпълнението на стратегията на ЕС за биоикономиката и общото положително развитие при изпълнението на плана за действие, включително разработването на национални и регионални стратегии за биоикономиката и мобилизирането на частни инвестиции, стартиращи предприятия и научни изследвания и иновации в биотехнологичните производства. ИЗРАЗЯВА СЪГЛАСИЕ, че последиците от незаконната, неоправдана и непровокирана агресивна война на Русия срещу Украйна, например върху продоволствената и енергийната сигурност, трябва да бъдат взети предвид при бъдещото изпълнение на плана за действие; както и че една силна стратегия на ЕС за биоикономиката, съсредоточена върху трите измерения на устойчивостта, може да допринесе за постигането на целите, очертани в Европейския зелен пакт. Освен това ОТБЕЛЯВА, че в доклада се акцентира върху необходимостта да се обърне внимание и да се намери решение на многостранния натиск, оказван върху сушата и морето, както и да се гарантират по-устойчиви модели на потребление.
5. ПОДЧЕРТАВА ролята на биоикономиката за жизнеспособността на селските райони, за ангажирането на първичните производители в действия в областта на климата и екологичния преход, както и за създаването и поддържането на работни места, растеж и равни възможности в целия ЕС и неговите региони. ИЗТЪКВА, че е важно да се намерят устойчиви решения в селските райони и да се осигурят по-високи и диверсифицирани доходи в секторите на биоикономиката за първичните производители, собствениците на земя, малките и средните предприятия и други участници в селските райони, включително чрез нови вериги за създаване на стойност и бизнес модели, в които тези производители да бъдат изцяло интегрирани.

6. ПРИЗНАВА значението на биоикономиката за въвеждането на иновации в селските райони и ролята на използването на наличните в момента инструменти за финансиране по допълващ се начин, включително общата селскостопанска политика, „Хоризонт Европа“, Европейския фонд за регионално развитие, Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури, Европейския фонд за възстановяване и устойчивост, Кохезионния фонд, програмата LIFE, Фонда за иновации и Фонда за справедлив преход. ПРИЗНАВА значението на инициативи като „Интелигентни селища“, Европейското партньорство за иновации за селскостопанска производителност и устойчивост и новата концепция за „стартиращи“ села.
7. ПРИЗНАВА ролята на устойчивата и кръгова биоикономика за оползотворяване на наличните на местно и регионално равнище ресурси чрез изграждане на нови междусекторни и взаимосвързани устойчиви и социално справедливи вериги за създаване на стойност. Във връзка с това ИЗТЪКВА, че е важно да се отчитат и използват регионалните и местните особености, включително особеностите на малките, географски изолирани икономики и на най-отдалечените региони.
8. ПРИЗНАВА стойността на биоикономиката за изпълнението на дългосрочната визия на ЕС за селските райони и плана за действие на ЕС за селските райони, както и значението на биоикономиката за насърчаване на сближаването в селските райони, включително социалната справедливост и справедливия преход.
9. ИЗТЪКВА значението на прехода на продоволствената система и на по-нататъшното проучване на потенциала на биоикономиката, иновативните методи и други природосъобразни практики за осигуряване на здравословни и питателни храни и фуражи, като същевременно се взема предвид принципът на предпазните мерки.
10. ПОДЧЕРТАВА потенциала на ресурсите на биологична основа в сектори като химическата промишленост, строителството, текстила и опаковките, както и на повишеното пазарно търсене на материали на биологична основа в промишлените екосистеми и по-широките вериги за създаване на стойност. ИЗТЪКВА значението на съхранението на въглерод във възобновяеми материали и продукти.

11. ПРИЗНАВА значението на иновативното управление на хранителните вещества, повторната употреба и рециклирането, устойчивото земеделие с използване на торове на биологична основа и устойчивото животновъдство, като например животновъдство, основаващо се на съответната площ, и ПОДЧЕРТАВА техния принос за затваряне на циклите на хранителните вещества, които свеждат до минимум загубата на хранителни вещества и замърсяването и същевременно предлагат алтернативи на основаните на изкопаеми горива или вносните хранителни вещества и насърчават изграждането на независима и жизнеспособна европейска селскостопанска система, укрепваща продоволствената сигурност.
12. ОТБЕЛЯЗВА, че биоикономиката е включена в общата селскостопанска политика за периода 2023 – 2027 г. като съществен аспект на една от конкретните цели, и ПРИКАНВА Комисията да представи преглед и да предприеме последващи действия във връзка с начина, по който биоикономиката е обхваната в стратегическите планове на държавите членки. НАСЪРЧАВА Комисията да обмисли въвеждането на биоикономиката като конкретна цел и в други политики и инструменти.
13. ПОДЧЕРТАВА значението на това да се следва приобщаващ подход при изграждането на биоикономиката, и по-специално необходимостта от включване и работа в тясно сътрудничество с първичните производители, и ИЗТЪКВА ролята на селскостопанските и горските кооперации. ОБРЪЩА ВНИМАНИЕ, че е важно да се ангажира младото поколение за успешното изграждане на биоикономиката.
14. ИЗТЪКВА многофункционалната роля на горите и важната роля за биоикономиката на собствениците и управителите на гори, активното устойчиво управление на горите и сектора на горското стопанство. ПОДЧЕРТАВА, че ефективното по отношение на ресурсите и устойчиво производство и използване на продукти на горското стопанство способстват за съхранението на въглерод, осигуряват заместители на изкопаемите ресурси и допринасят за устойчивата и кръгова биоикономика, както и за други цели на Европейския зелен пакт.
15. ПРИЗНАВА потенциала на синята биоикономика на ЕС, включително сектора на водораслите, за създаване на работни места в крайбрежните и селските райони, възстановяване на европейските морета и сладководни ресурси и доставяне на европейския пазар на продукти с нисък въглероден отпечатък.

16. ИЗТЪКВА ролята на устойчиво произведената биоенергия с ефективно използване на ресурсите за намаляване на зависимостта от изкопаеми енергийни източници, включително за намаляване на зависимостта на ЕС от руските изкопаеми източници.
17. ПРИЗНАВА, че гарантирането на продоволствената сигурност е от стратегическо значение за ЕС. ОТЧИТА потенциала на отпадъците от хранително-вкусовата промишленост за производството на алтернативни ресурси на биологична основа за устойчиво прилагане в различни сектори, както и потенциала на неконвенционалните водни източници за напояване. ИЗТЪКВА, че производството на биометан от биологични отпадъци и странични потоци на биологична основа намалява отпечатъка на селското стопанство, транспорта и други сектори върху околната среда и климата.
18. ОТЧИТА съществената роля на промишленото измерение в екологичния, цифровия и справедливия преход, по-специално ролята на МСП, предприемачите и стартиращите предприятия, участващи в иновативни вериги за създаване на стойност. ОТЧИТА, че е необходимо да се доближи напредъкът в научните изследвания и иновациите до пазара и да се гарантира по-добра конкурентоспособност на продуктите на биологична основа на пазара, както и че е необходимо да се осигури по-добро съгласуване на научните изследвания, развитието и иновациите с промишлените политики в подкрепа на целта за ускоряване на прехода от научни изследвания към промишлено производство, включително чрез разглеждане на възможността за създаване на промишлен алианс и промишлени клъстери в контекста на биоикономиката. ПРИЗНАВА, че е важно да се предоставят повече възможности на малките и средните участници, тъй като те често не разполагат със средства за научни изследвания и иновации и поради това не могат да се разрастват. ОТБЕЛЯЗВА, че в съобщението на Комисията, озаглавено „Промислен план на Зеления пакт за ерата на нулеви нетни емисии“, се споменава разработването на заместители на биологична основа.
19. ПОДЧЕРТАВА необходимостта от квалифицирана работна сила, която да осигури изграждането на биоикономиката, не на последно място в селските райони. ПРИВЕТСТВА усилията на Комисията за насърчаване на образованието и развитието на умения, свързани с биоикономиката. ОТЧИТА необходимостта от по-нататъшно развитие на достъпни образователни системи, свързани с биоикономиката, включително на професионално обучение.

20. ПОСТАВЯ АКЦЕНТ върху научните изследвания, иновациите и инвестициите като ключови фактори за прехода към устойчива и кръгова биоикономика в ЕС. ПРИЗНАВА възможностите на различните съществуващи инструменти на ЕС и държавите членки за финансиране и необходимостта от мобилизиране на допълнителни инвестиционни потоци от частни източници, за да се подпомогне допълнително разгръщането на устойчива биоикономика. НАСЪРЧАВА Комисията да поощрява използването на иновативни инструменти и технологии и да ги направи достъпни за всички земеделски стопани, включително животновъдите, производителите на аквакултури и горските стопани. ОТЧИТА необходимостта от по-нататъшно внедряване на иновации в рамките на системата за знания и иновации в селското стопанство (AKIS), както и важната роля на партньорствата, изпитването и пилотната среда в биоикономиката.
21. ПРИЗНАВА положените от Комисията усилия за подобряване на базата от знания за политиките чрез Центъра за знания за биоикономиката и системата за мониторинг на биоикономиката; и ПОДЧЕРТАВА ролята на научните изследвания и иновациите и на „Хоризонт Европа“, включително европейските партньорства за научни изследвания и иновации, например съвместното предприятие „Кръгова биотехнологична Европа“, европейските партньорства за иновации и стратегиите за интелигентна специализация в тяхна подкрепа.
22. ОТЧИТА напредъка на инициативата BIOEAST. НАСЪРЧАВА Комисията и държавите членки да засилят това сътрудничество и ИЗТЪКВА ОТНОВО необходимостта от подкрепа на изграждането на устойчиви и кръгови системи за биоикономика в държавите членки, в които напредъкът е бавен, чрез подкрепа на политиката и други механизми, включително чрез подобни инициативи, евентуално с участието на държавите партньори. ОТЧИТА значението на мрежите за сътрудничество между регионите за обмен на опит, знания и най-добри практики. Трансферът на знания към по-слабо развитите региони и селските райони следва да бъде улеснен. Поради това ПРИКАНВА Комисията да анализира по какъв начин могат да бъдат насърчени трансферът на знания и участието в научноизследователски и иновационни дейности в по-слабо развитите региони и селските райони, включително в най-отдалечените региони.

23. ПРИЗНАВА необходимостта от международно сътрудничество в областта на биоикономиката за справяне с общите глобални предизвикателства. Освен това ПРИЗНАВА предлаганата от биоикономиката възможност за принос в международните процеси и ангажименти.
24. ПРИЗОВАВА държавите членки и техните региони да продължат да разгръщат цялостно и координирано устойчива и кръгова биоикономика и да продължат да работят по политиките в областта на биоикономиката, които да съставляват благоприятна рамка за насочване на устойчивия и справедлив преход и за по-добро интегриране на биоикономиката в други политики. ОТБЕЛЯВА риска от възникване на недостиг на биомаса и ПРИЗНАВА ролята на националните и регионалните стратегии за устойчива биомаса. ИЗТЪКВА значението на трансграничното сътрудничество за изграждането на биоикономиката.
25. ОТПРАВЯ ПРИЗИВ към Комисията за по-успешно интегриране на биоикономиката във всички политики и за осигуряване на съгласувани и ефективни политики, които да подкрепят развитието на биоикономиката по цялата верига за създаване на стойност и да позволяват да се извличат ползи от решенията, които тя предоставя, като същевременно се преодоляват регулаторните пречки. ОТБЕЛЯВА необходимостта от цялостна, съгласувана, предвидима и дългосрочна рамка на политиката за използването на европейски иновативни биотехнологични решения и за създаването на устойчива биоенергетика. ИЗТЪКВА необходимостта европейската политика да отчита и да използва регионалните и местните особености по отношение на биоикономиката.
26. ОТБЕЛЯВА, че няколко законодателни предложения са приети или са в процес на договаряне в рамките на Европейския зелен пакт, който има за цел да насочи ЕС по пътя към екологичния преход, като крайната цел е да се постигне неутралност по отношение на климата до 2050 г. и да се подкрепи превръщането на ЕС в справедливо и проспериращо общество с модерна и конкурентоспособна икономика.
27. НАСТОЯТЕЛНО ПРИЗОВАВА Комисията да подобри своите оценки на въздействието с цел по-добре да се отчитат съгласуваността на политиките между правните актове, стратегиите и развитието на биоикономиката, техният съвместен принос за постигане на целите на Съюза и кумулативното им въздействие върху земеползването, доставките на суровини и енергийните ресурси.

28. ПРИКАНВА Комисията преди следващия стратегически период да представи, след задълбочена оценка на действията на равнище ЕС, актуализирана стратегия и план за действие на ЕС за биоикономиката въз основа на настоящите заключения на Съвета, като вземе предвид доклада за напредъка по стратегията на ЕС за биоикономиката и промените в Европа и заобикалящия я свят. ПРИКАНВА Комисията междувременно да докладва ежегодно на Съвета относно предприетите от нея действия в тази насока.
-